

VERDWIJNTIJDEN-ONDERZOEK.

Het tellen van olieslachtoffers is op zich een tamelijk eenvoudige bezigheid. Naast een gedegen kennis van de soorten is het slechts een kwestie van doorlopen (conditie) en noteren. De werkelijke problemen komen pas bij het uitwerken en interpreteren van de gegevens. Vragen als "ik vind 3.000 slachtoffers, hoeveel zijn er dan aangespoeld, hoeveel zijn er dan werkelijk getroffen" zijn niet alleen moeilijk te beantwoorden, een eventueel antwoord is ook bijna volstrekt oncontroleerbaar.

Een absolute voorwaarde blijft dat de basis-gegevens betrouwbaar maar vooral zo volledig mogelijk zijn. Dubbeltellingen worden zoveel mogelijk vermeden door vaste tellers en het vergelijken van tellingen op eenzelfde traject achteraf. Determinatiefouten worden gemaakt maar ook zo veel mogelijk vermeden door het aanbieden van bijzonderheden, ter controle, aan specialisten.

Het telwerk is uitermate arbeidsintensief en tijdrovend. Een vluchtige blik is niet voldoende maar ook het om de dag tellen van een strandlengte is onder normale omstandigheden volstrekt overbodig. Om een aantal brandende vragen op te lossen, en daarna zo efficiënt mogelijk te kunnen werken, worden een aantal detailonderzoeken opgezet.

Eén hiervan is het verdwijntijden-onderzoek.

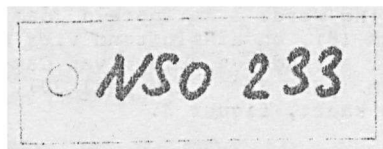

fig.1. Plastic label en serie-nummer. $\frac{1}{3}$ van ware grootte.

Doel.

Het verdwijntijden-onderzoek richt zich op de volgende vragen:

1. Wat is de kans op dubbeltelling op een strand- of dijktraject bij herhaalde telling binnen x-dagen.
2. Welke factoren zijn van invloed op het verdwijnen van kadavers.
3. Welke verschillen in verdwijntijd bestaan er per soort en per gewichtsklasse.
4. (Als de meest praktische vraag) Wat is de ideale/ meest wenselijke telfrequentie.

Werkwijze in het veld.

Er is een proefvlak uitgezet van 2 km. dijklichaam en 4 km. strand. Hier wordt wekelijks door een aantal mensen geteld en worden alle kadavers van een merkteken voorzien en uitgebreid beschreven. Dit merkteken bestaat uit een transparant plastic label met nummer (zie fig.1)

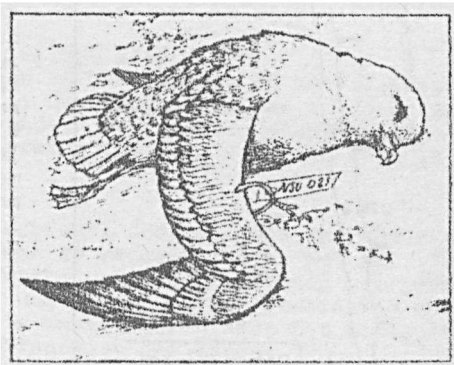
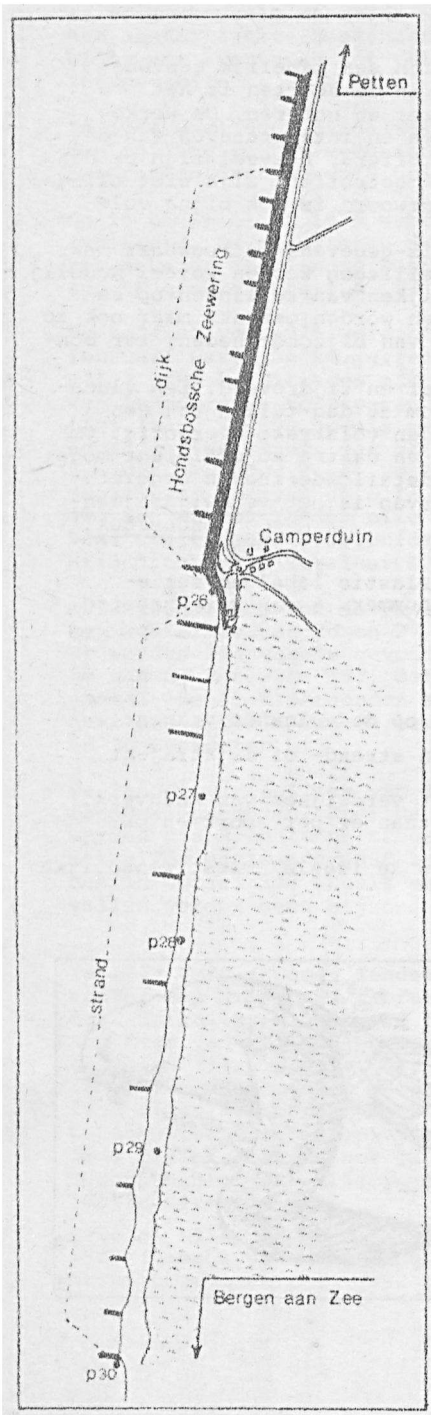

fig.2. Bevestiging labels aan de (armvleugel) kadavers.

dat met stevig ijzerdraad aan de armvleugel van de vogel wordt bevestigd (zie fig.2.). Bij het merken van elk dier wordt een formuliertje ingevuld waarop genoteerd wordt:

- labelnummer
- plaats op dijk/strand
- telling nummer
- datum
- soort (en specificatie)
- oliebevuiling
- uitgebreide notitie van kadaverconditie

Dit formulier wordt ook bij iedere terugvondst weer ingevuld zodat de achteruitgang van het lijk geregistreerd wordt.

Plaats.

Het onderzoek wordt in Noord-Holland uitgevoerd. Van de Hondsbossche Zeewering wordt 2 km. geteld (dam 30 t/m dam 18), en aansluitend vier kilometer strand ten zuiden van Camperduin (paal 26 t/m paal 30). Zie de kaart, figuur 3.

Tijdsduur van het project.

Het onderzoek werd op 13 december 1981 gestart en zal naar verwachting worden doorgezet tot zomer 1982 (streven 1 mei '82). Uiteindelijk zal worden getracht alle seizoenen tenminste twee maal te onderzoeken.

Eventuele consequenties voor andere tellers.

Er zullen waarschijnlijk maar weinig mensen echt iets van dit onderzoek merken. Echter, vooral na zware storm of hoge vloed, kunnen er kadavers van het onderzoeksterrein wegspoelen en elders weer aanspoelen. Een ieder die een kadaver vindt met een label als bovenbeschreven moet dan het nummer even doorgeven, liefst vergezeld van een uitgebreide beschrijving van het kadaver (ontbrekende onderdelen e.d.).

fig.3. Dijk- en strandtraject voor het verdwijntijdenonderzoek bij Camperduin (Noord-Holland). Dijktraject 2 km., strandtraject 4 km.

Waarschijnlijk zullen alleen de tellers rondom Castricum (H.Schekkern cs.), Callantsoog (A.v/d Ende cs.) en misschien Den Helder (C.J. de Graaf en J.van Velzen) hier enige kans op maken.

Op het onderzoeksterrein kan normaal doorgeteld worden door anderen maar laat de labels aan het beest zitten en geef de nummers even aan op het telformulier. Als je een kadaver verzameld (dat is immers een zerr gebruikelijke verdwijnfaktor die we moeten incalculeren) geef dan wél even het nummer door!

Tijdens de eerste twee tellingen merkten we al dat er enkele labels verwijderd waren. Hoogst waarschijnlijk is dit niet door NSO-tellers gedaan maar door "jongetjes". De labels zijn niets waard, als "trofee" toch onbruikbaar, en kunnen door liefhebbers ook zelf gemaakt worden. Ons kost het veel extra werk terwijl we de nummers toch konden reconstrueren. We hopen op een welwillende medewerking.

Nadelen van het project.

Een duidelijk bezwaar van het onderzoek is het brengen van extra plastic in het toch al zwaar aangetaste milieu. Andere materialen (af breekbare) zijn echter onbruikbaar en we hebben gemeend, doordat we uiterst bruikbare gegevens verzamelen, toch verantwoord bezig te zijn. Het is ons duidelijk dat we dergelijke bezigheden tot een minimum moeten beperken.

Een ieder die suggestie, op- of aanmerkingen heeft kan zich wenden tot mijn adres, 020-446053.

C.J.Camphuysen, december 1981.